GLASUL națiunii

Apare din anul 1989

NR. 20 (92)
ANUL IV
15 mai 1992

8 PAGINI
1 rub. • 25 lei

Exemplar legal Moldova

...lui Traian. Luptători daci.

Foto: Ion MICLEA

Basarabie, cît va mai curge sîngele tău?

SINTEZA ȘTIRILOR DE RĂZBOI ÎN PERIOADA 6-12 MAI

În după amiaza zilei de 6 mai conflictul din zona Nistrului se transformă într-un veritabil război, cu sprijinul armatei a 14-a, care încetează să mai acționeze din umbră, trecînd la un atac direct împotriva poliției moldovenești.

Avioane militare, aparținînd armatei a 14-a, efectuează la 6 mai, un zbor de cercetare asupra pozițiilor de apărare ale poliției Moldova din apropierea satului Cocieri. În noaptea aceleiași zile, aceste poziții sînt atacate din tot felul de arme, inclusiv rachete Alazan. Noaptea sînt atacate cu rachete Alazan satele Cocieri și Roghi, atacul soldîndu-se cu numeroase case distruse și victime în rîndul populației civile. Prin aruncătoare de mine și grenade, focul s-a extins, în dimineața zilei de 7 mai, asupra malului drept, în satul Holercani. Potrivit comunicatului M.A.I. al Republicii Moldova, în dimineața zilei de 7 mai, în zonele fierbinți ale conflictului din dreapta Nistrului, r-nele Căușeni, Ștefan Vodă și în or. Tighina. Misiunea poliției speciale, staționate în Ștefan Vodă este aceea de a apăra singurul pod de peste Nistru care a mai rămas în acest raion, știut fiind faptul că podul de la Gura Bîcului a fost aruncat în aer de gardiști, în 5 mai.

La pozițiile de apărare ale poliției din apropierea satului Răscăiești stau de vorbă cu lt. de poliție Nicolae Moraru, care îmi spune că doar în urmă cu o oră (13.30) avioane militare ale armatei a 14-a au efectuat zborul de cercetare deasupra acestor poziții. Astfel că noaptea este așteptată aici cu convingerea că se va repeta sîngerosul scenariu petrecut cu o noapte în urmă la Cocieri.

Lt. Nicolae Morar îmi arată satul Cobrugeni de peste Nistru, unde se află pozițiile gardiștilor din imediata apropiere a podului, care face legătură între cele două maluri, prin satul Cobrugeni de pe malul stîng și satul Răscăieți, de pe malul drept.

Din raionul Ștefan Vodă ne deplasăm în raionul vecin, Căușeni. La cazarma militară din orașul Căușeni, dl Vasile Sîrbu îmi spune că aici este liniște.

TIGHINA, PRAF DE PUȘCĂ ȘI TĂCERE...

De la Căușeni, ne deplasăm la Tighina. Deși mijloacele de informare în masă pretind că la Tighina viața s-a normalizat, străzile orașului sînt pustii. Prezența gardiștilor se simte peste tot, iar mirosul de praf de pușcă înecă atmosfera. Pînă la pătrunderea comisiei de conciliere în orașul Tighina - îmi spune lt. Iurie Ghenciu - orașul a fost înconjurat de gardiști.

La ora la care stăm de vorbă, comisia de conciliere se află în teren, încercînd să introducă observatori militari. Dar așa cum afirmă lt.Iurie Ghenciu, și cum avea să confirme spre seară, un comunicat al M.A.I. al Republicii Moldova, separatiștii refuză să dezvăluie comisiei pozițiile cheie ocupate de gardiști la Tighina.

Zilele de 6 și de 7 mai n-au fost lipsite de obișnuitele acte banditești comise de gardiști în satele din dreapta și din stînga Nistrului. Spațiul tipografic devine insuficient pentru enumerarea tuturor cazurilor de persoane civile ucise, maltratate sau luate ostateci de către gardiști, cu scopul de a ține sub teroare populația moldovenească de pe ambele maluri.

În dimineața zilei de 8 mai a fost atacat cu rachete Alazan satul Dragaina, r-nul Anenii Noi, unde sătenii își lucrau în mod pașnic pămîntul. În orășelul Camenca, pe malul stîng al Nistrului, la Uzina de reparații unelte și piese de schimb, se repară arme pentru gardiști și se fabrică obuze, cu acordul direcorului uzinei.

Șefa batalionului de femei războinice din Transnistria, Galina Andreeva, transformă un așa-zis congres al oamenilor muncii într-un cor al oamenilor în stare de orice.

Rada STOIAN

(Continuare în pag. 3)

O cruce pe sînge de neam

La Bălți, în ziua de 7 mai, a avut loc sfințirea cimitirului, mormintele căruia n-au avut cruce. Morminte fără cruci... ne leagă de istoria neamului nostru multpătimit. Parastasul de la 7 mai a fost organizat în memoria celor căzuți în lagărul de concentrare de la marginea orașului Bălți în timpul celui de-al doilea război mondial. Peste 50.000 de oameni au trecut prin lagăr, cîteva mii și-au găsit aici sfîrșitul, alții fiind schilodiți de tiranii bolșevici.

Căutarea adevărului a început după ce au fost găsite osemintele în urma unor lucrări de terasament din preajma combinatului de blănuri. Pe această temă săptămînalul CURIERUL DE NORD a publicat o informație, după care în curînd au urmat informații mai ample din partea bălțenuilor, ce s-au dovedit a fi destul de receptivi la evenimentele tragice din istoria neamului. S-a stabilit, că osemintele sînt ale celor luați în prizonierat de armata roșie și striviți cu pușca de călăi. Numărul prizonierilor, deocamdată, nu este precis și mică e nădejdea că organele KGB-ului ne vor pune la dispoziție informația exactă sau cel puțin aproximativ exactă.

Din inițiativa colectivului săptămînalului CURIERUL DE NORD, pe locul fostului lagăr de concentrare a fost făcut un mormînt comun, unde s-au reînhumat osemintele doar a cîtorva zeci de jertfe. Pe el a fost stabilită o sfîntă treime, în jurul căreia s-a adunat poporul în ziua de 7 mai curent la susținerea parastasului.

Olga PATLATI,
corespondent special pentru jud. Bălți

CE FACEM MAI DEPARTE CU STAREA EXCEPȚIONALĂ?

Decretarea stării excepționale în Republica Moldova este o măsură necesară pentru a face în sfîrșit ordine în casa noastră. Dar nu și suficientă. Complotul forțelor proimperiale a devenit prea masiv, îndîrjit și extrem de militarizat pentru a ne da seama că nici noi pași de "conciliere", nici acțiuni cu forțe mici din partea noastră nu mai au sorți de izbîndă. În decretul prezidențial, după părerea mea, lipsește punctul principal - mobilizarea forțelor patriotice suficiente (circa 100 mii de oameni) pentru a da o ripostă decisivă bandelor lui Smirnov.

Nu exclud tratativele cu cei interesați în soluționarea conflictului pe cale pașnică, dar aceste tratative nu pot fi ținute de pe poziții de slăbiciune. Trebuie, în sfîrșit, să înțelegem că inamicul știe numai limba forței. Aceasta ne-a demonstrat-o istoria nu o dată. Forța noastră principală și de neînvins este Poporul. Trebuie însă ca el să fie bine organizat și unit printr-un avînt patriotic suprem. Segmentul istoric tragic prin care trece Republica noastră este de aceeași natură ca și pe vremurile lui Ștefan cel Mare. De fapt, sîntem confruntați cu o agresiune bine pregătită și dirijată a forțelor imperiale procomuniste, susținută cu egală osîrdie de Kremlin, de venetici favorizați în toate privințele pînă mai ieri și de vînzătorii de neam de tipul lui Maracuța, Caraman, Iakovlev ș.a. De aceea, numai printr-o mobilizare masivă a forțelor patriotice și prin acțiuni hotărîte, rapide și îndrăznețe i-am putea sili pe separatiști să renunțe la politica lor agresivă, lipsită de orice perspectivă. Tărăgănarea luării acestor măsuri nu de deloc în favoarea noastră. Astfel pucițiii numai capătă răgaz suplimentar pentru a-și consolida forțele. Problema Transnistriei trebuie rezolvată numai acum și pînă la capăt. Bandiții smirnoviști trebuie aruncați definitiv din Patria noastră, iar liderii lor - Smirnov, Maracuța, Rîleakov, Caraman, Iakovlev, Topal, Burgugi ș.a. - condamnați la mulți ani de pușcărie, acă nu la pedeapsa capitală, așa cum o merită. Desigur, toate acțiunile noastre nu trebuie să afecteze "neutralitatea" armatei a 14-a rusești. Pericolul implicării în conflict a acesteia - și poate, și a altor armate ale fostului imperiu sovietic - este evident și foarte mare. Acest pericol poate fi neutralizat prin tratative cu Rusia și Ucraina care au recunoscut independența și, implicit, integritatea Republicii Moldova. Dacă conflictul din Transnistria este cu adevărat o chestiune de ordin intern a Moldovei, atunci el și trebuie rezolvat numai prin mijloacele noastre.

Mihai GONȚA,
șef de catedră la Universitatea de Stat din Moldova

BASARABIE, CÎT VA MAI CURGE SÎNGELE TĂU?

(Urmare din pag. 1)

În după amiaza zilei de 8 mai, o coloană de tancuri și tanchete ale armatei a 14-a, se îndreptau spre orașul Chișinău - potrivit comunicatului M.A.I. al Republicii Moldova. În seara aceleiași zile. gardiștii au ocupat o stație de retransmisiune a radiodifuziunii naționale, blocînd unda Chișinăului, un program pregătit la Tiraspol, plin de inimaginabile ofense la adresa oficialităților de stat, și a poporului Republicii Moldova. Tot de la această stație tiraspolenii transmit, mai multe zile la rînd, false informații privind amestecul României în conflictul din zona Nistrului.

În noaptea de 9 spre 10 mai, separatiștii au deschis foc din rachete Alazan asupra pozițiilor de apărare ale poliției Moldova din apropierea satelor Cocieri și Coșnița. Într-o singură noapte, satul Coșnița a fost atacat de 4 ori.

În dimineața zilei de 16 mai, la Tiraspol, s-a întrunit un așa-zis congres extraordinar al oamenilor muncii, la care au participat personalități politice de la Moscova. Moscova s-a plictisit, se pare, de rolul de eminență cenușie, jucat pînă astăzi la Tiraspol, trecînd la acțiun fățișe antimoldovenești.

"Ideea" principală a congresului, "idee" trîmbițată de la tribună de neobosita Galina Andreeva, cu binecunoscuta-i isterizare în fața însîngeratei năluci a războiului, "ideea" congresului, ziceam, n-a fost decît o incitare, în termenii cei mai necivilizați posibili, la rebeliune armată împotriva românilor de pe ambele maluri ale Nistrului. Cu Galina Andreeva la tribună, congresul oamenilor muncii din Transnistria se transformă într-un cor al veneticilor și dezătorilor de glie, în stare de orice pentru a învinge rezistența românilor de aici și de dincolo de Nistru. Un singur lucru însă nu vor înțelege niciodată aceste capete înfierbîntate de pofte banditești și ură bolșevică: rezistența românilor, din toate locurile și timpurile, a fost și este o rezistență a iubirii de neam și de glie, forța ce nu va putea fi învinsă decît odată cu prefacerea în pulbere a însăși planetei Pămînt.

Ne întîlnim la ora șase după război

Încă o noapte roșie cu foc de mitraliere, grenade și rachete Alazan, s-a abătut în 11 spre 12 mai asupra pozițiilor de apărare ale poliției Republicii Moldova în satul Cocieri. Informații cu privire la victimele acestei nopți, M.A.I. al Republicii Moldova încă nu furnizează. astfel că, împreună cu redactorul Sandu Gherman și operatorul Vitalie Calașnicov de la emisiunea "Mesager" a televiziunii Moldova, încercăm să aflăm, de la fața locului, cîți dintre bravii luptători de la Cocieri, hotărîți să nu dea. în acest război, nici un pas înapoi, au fost uciși sau răniți.

De la Statul major de la Holercani sîntem întorși înapoi. Accesul ziariștilor în Transnistria este interzis. De cînd, de cine, de ce, nu ni se explică. Dar aveam să ne convingem mai tîrziu că interdicția nu este valabilă și pentru ziariștii moscoviți care se plimbă în voie pe malul stîng al Nistrului, fără să-i deranjeze pe tovarășii de la Holercani.

Cu mașina "Mesagerului" ne îndreptăm spre Gura Bîcului. Străbatem, o bună bucată de drum, pe malul Nistrului, cu o viteză obligatorie de peste o sută kilometri pe oră. Lățimea apei Nistrului nefiind aici mai mare de 50 de metri, sîntem în raza vizuală a gardiștilor aflați pe malul stîng. Viteza este obligatorie, dar noi totuși oprim mașina cînd în marginea drumului zărim o localnică. Incredibil, dar femeia vinde pește, aici, în raza de bătaie a mitralierelor ale gardiștilor. Expresia ei care nu mai are aproape nimic omenesc în afara disperării luptei pentru existență, disperare ce se poate citi limpede pe fața ei, ne împiedică să-i mai punem și alte întrebări. Este una dintre puținele localnice de pe malul drept al Nistrului care a preferat să riște și să reziste aici, decît să apuce drumul pribegiei. Aflăm doar că peștele l-a pescuit ea singură, din Nistru. Bărbatul ei este pe front, dar cînd o întrebăm de partea cui luptă bărbatul ei, a moldovenilor sau a separatiștilor, biata femeie se sperie mai tare, așa că renunțăm.

La cazarma din satul Bîcioc din apropierea podului de la Gura Bîcului, stăm de vorbă cu maiorul de poliție Gheorghe Rusu. Acesta ne arată satul Crasnogorca de peste Nistru, unde, în dimineața zilei de 10 mai, gardiștii au ocupat casa de cultură cu mașini blindate și rachete Alazan. Apoi, în dimineața aceleiași zile, au atacat satul Bîcioc, unde țăranii își arau pămîntul. Privim cu toții, jos, în vale, tractoarele încremenite la jumătatea brazdei după ce asupra lor se declanșase foc de rachete Alazan.

De pe podul de la Gura Bîcului, polițiștii aflați aici, asistaseră doar cu un sfert de oră înaintea sosirii noastre, la un straniu spectacol. În apropierea stației antigrindină din satul Crasnogorca explodaseră, astăzi 12 mai, o mulțime de rachete Alazan însoțite de focuri de mitralieră. Odată cu exploziile, se observase clar, un corp omenesc proiectat în aer. Acolo fiind pozițiile gardiste, polițiștii nu înțeleg cine pe cine atacase.

Maior Gheorghe Rusu ne dă un binoclu prin care putem observa locul exploziilor. Dar cum redactorul emisiunii "Mesager", dl Sandu Gherman, este nu numai un bun redactor, ci și un om deosebit de curajos. insistă să mergem chiar pe pod, pentru a sta de vorbă cu polițiștii care își au pozițiile aici. După mai multe insistențe, lucrul acesta ne este permis.

Iată-ne, așadar, pe podul de la Gura Bîcului. În urma exploziei din 5 mai, podul este rupt la jumătate. Pe jumătatea de pod rămasă intactă pe malul drept al Nistrului se află pozițiile de apărare ale poliției Moldova. Lt. de poliție Valeriu Ștefan ne spune că imediat după explozia rachetelor Alazan, astăzi, în jurul orelor 14, au telefonat la comandantul separatiștilor pentru a-i întreba ce se întîmplă. Separatiștii au răspuns că nu știu nici ei cine declanșase focul. Faptul că aici există o legătură permanentă prin telefon cu separatiștii este un lucru nou pentru noi. Lt. Valeriu Ștefan ne spune că au ajuns la o înțelegere cu separatiștii, comunicînd unii cu alții și obligîndu-se reciproc să nu atace, așa, degeaba. Întrebăm ce înseamnă "degeaba". Ni se răspunde că uneori gardiștii mai deschid foc și așa, fără ordin, doar ca să se distreze. Dar ei, aici, la Gura Bîcului, s-au înțeles să nu deschidă foc "fără ordin".

Mai mult decît atît. în fiecare zi la ora 12, o delegație formată din luptătorii aflați pe pozițiile poliției Moldova de la Gura Bîcului se întîlnește, la jumătatea podului. cu delegația separatiștilor, convenind zilnic la un acord de neagresiune. La întîlnirea de astăzi, 12 mai, au participat, ni se spune, și o mulțime de ziariști de la Moscova.

Așadar, domnilor de la Holercani, de aceea ne-ați interzis nouă, românilor, accesul pe malul stîng? V-ați temut ca nu cumva să-i incomodăm pe ziariștii de la Moscova?

Nu pot încheia aceste rînduri fără a aminti un moment de o rară emoție provocată de bucuria moldovenilor care luptă pe aceste poziții, de la Gura Bîcului, aflînd că eu, o ziaristă din Constanța, am cutezat să străbat Basarabia pînă în această îndepărtată linie a frontului. Spațiul tipografic nu-mi permite să redau fraze și nume ale tuturor polițiștilor care și-au exprimat dorința de a transmite prin intermediul ziarului CUGET LIBER gîndurile lor bune pentru românii din Constanța.

Voi aminti doar de Movilă Andrei Ștefan, un tînăr luptător în vîrstă de 23 de ani care mi-a mărturisit că, dacă nu va muri în acest război, visul lui este acela de a se căsători cu o fată din Constanța. Făcînd aluzie la un vechi film de dragoste și război, Movilă Andrei Ștefan mă roagă să transmit acestei fete pe care încă nu o cunoaște, următoarea frază "Ne întîlnim la ora șase după război."

P.S. Aștept scuzele dlui Mihai Vicol de la cotidianul bucureștean ROMÂNIA LIBERĂ care, fără a-mi cere permisiunea, a cules informațiile privitoare la întîmplările de la Gura Bîcului, din materialul meu, în seara zilei de 12 mai, în redacția revistei GLASUL NAȚIUNII.

Nu-i frumos, dle Vicol, ca unii să riște, și alții să profite.

R.S.